

Bemærkninger til den ene og til den anden Side, og det kommer til en Beslutning. Denne Beslutning skal efter Grundlovens § 53 tages med Hensyn til Statsregnskabet af Rigsdagen; men Grundloven har ikke udtalt, hvilken Betydning denne Beslutning har; Grundloven har intetsteds udtalt, hvorvidt der i denne Beslutning kan træffes en Afgjørelse med endelig Doms Kraft, om jeg saa maa sige; tværtimod, jeg troer, at det er ganske almindelig erkjendt, at Rigsdagens Beslutning i denne Henseende hverken formelt eller reelt kan siges at staae ved Siden af en endelig Dom, at have en endelig Doms Kraft, og i ethvert Tilfælde turde det af Alle være erkjendt, at det enkelte Things Ikke-Samvirken til en Rigsdagsbeslutning, det enkelte Things Forkastelse af en eller anden Udgift, dets Nægtelse af en eller anden Efterbevilling umuligt kan have en saadan endelig Doms Kraft, hvorved Sagen altsaa skulde kunne finde sin endelige Afgjørelse. Hvor bliver da i saa Tilfælde den endelige Afgjørelse, dersom man ikke enes, dersom ikke Regjeringen og Rigsdagen virkelig ved en fornyet Forhandling enes om Sagen; thi fordi man ikke øieblikkelig kommer til en Afgjørelse, kan Spørgsmaalet jo ligesuldt staae hen, og maaffee man da næste Aar opnaaer den endelige Afgjørelse, som ikke opnaaedes strax. Ja, naar der virkelig skal thies til de haarde Midler, seer jeg ikke, hvorledes der kan være nogen anden endelig Afgjørelsesform end igjennem en Rigsretssag, og det forekommer mig ganske klart, at det er den Tankegang, som gaar igjennem hele Grundloven. Denne Art af Spørgsmaal vedkommende Magtfordelingen ere saadanne, som tilsidst maae finde deres Løsning paa constitutionel Maade ved een Rigsretsdom eller ved flere Rigsretsdomme, men i alt Fald ad den retlige Wei ved Rigsretten og ikke ved en enkelt Afdelings souveraine Dørvægtighedsindflydelse. Den Omstændighed, at, det være sig det ene eller det andet Thing, nægte en enkelt Bevilling, som forlangtes, kan efter min retlige Dørvægtning ikke uden Videre være afgjørende; der maa være en anden Afgjørelse, og det maa være en Rigsretsafgjørelse. Vil man sige: Skal det da være overgivet til Rigs-

rettens vilkaarlige Afgjørelse, saa svarer jeg: Nej, paa ingen Maade! Det er nu for det Første visse Tilfælde, troer jeg, hvor Sagen stiller sig meget let og simpel; jeg anseer det for givet, at, hvor der er en virkelig Lovhjemmel til en Udgift, kunde en Rigsret ikke retfærdigen dømme en Minister, fordi han havde afholdt en virkelig Lovhjemlet Udgift, — jeg tager Ordet strengt — selv om en saadan Udgift havde været forlangt og var nægtet; thi i det Tilfælde kunde man i alt Fald ikke tillægge Nægtelsen den Betydning, at jo Rigsretten maatte være berettiget til at prøve, om der var en Lovhjemmel eller snarere en i Lovgivningen begrundet Forpligtelse til at afholde Udgiften; jeg siger Forpligtelse, thi her falde Ret og Forpligtelse sammen, eller rettere Forpligtelsen er det Første, og Retten er det Andet; Retten flyder af Forpligtelsen, af Lovgivningen. Dette er den ene Række af Tilfælde; den anden Række er de mere kildne; det er der, vi komme til Spørgsmaalet om Nøds- eller Nødvendighedstilfælde. Men ogsaa der er det min Dørvægtning, at vi ikke kunne lade det Hele beroe paa et blot og bart Majoritetssystem, at vi ikke kunne som den ærede Landsktingsmand, der sidst havde Ordet, lade det Hele beroe paa en formeentlig Samstemning eller Ikke-Samstemning mellem Ministeriet og Rigsdagen eller den ene Afdeling af Rigsdagen, som i saa Henseende først vilde komme til at afgjøre Sagen. Der er her et Tilfælde, hvor Garantien maa ligge i Rigsrettens sunde Opfattelse af Forholdet; ligesom der i privatretlige Forhold gives en uanmodet Forretningsførelse, saaledes gives der en lignende i det offentlige Liv, og det er Rigsretten, som da samvittighedsfuldt maa prøve, hvorvidt der har været saadanne Nødstilfælde, at der har været en Forpligtelse, og altsaa en Berettigelse til at afholde en Udgift, som ikke havde Hjemmel i Finantloven, og jeg vil tillade mig her netop at gjøre en Bemærkning, som jeg vil bede den ærede Landsktingsmand, som fremkalder den, være forvisset om, paa ingen Maade er Noget, der falder mig ind i dette Øieblik; den kan maaffee se paradox ud for ham; men det er min faste Dørvægtning, at, hvor det parlamentariske System hersker, er der en langt mindre Sikkers-